

MÚSICA

Kiko Tur atura el projecte de No Logo a les portes de treure el disc i iniciar la gira

SOUND AND VISION

'The Commitments', un retrat de les dificultats socials al Dublín dels anys 80

ECONOMIA

La immigració serà cabdal per conservar al màxim la productivitat del país

EL

MAGAZÍN

Divendres, 28 de febrer de 2020

TONI CRUANYES

"La classe política no ha estat a l'altura de les circumstàncies"

ENTREVISTA

TONI
CRUANYES

“Hem de crear un relat d’identitat que sigui inclusiu i que a la vegada també sigui català”

Des de la tribuna del ‘TN Vespre’ de TV3, Toni Cruanyes (Canet de Mar, 1974) ha estat testimoni de primera línia dels convulsos anys que ha viscut el país. Ho explica a ‘Un dels nostres’ (Ed. Pòrtic), un llibre on la seva vivència com a periodista es barreja amb els records i vivències personals. I al capdavall, reflexiona sobre una qüestió que considera fonamental: la necessitat de definir identitat catalana en aquest moment del segle XXI.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Començo pel final. Em sembla significatiu que vostè, que va escriure *Un antídoto contra l’extrema dreta*, acabi aquest llibre advertint que a Catalunya no estem exempts del perill. Pot sorgir una mena de Vox autòcton?

La frustració és una llavor evident per al creixement de l’extrema dreta, i ara mateix veig frustració en una part de la societat catalana. És per lluitar contra això que reclamo una visió del *nosaltres* tan àmplia com sigui possible, per intentar tallar-ho d’arrel.

Farà deu anys de la primera manifestació multitudinària on es va cridar massivament *independència*, i estem encallats. No és lògic que hi hagi una certa frustració?

La frustració objectiva té tot el sentit del món. Fer crítica i autocrítica sobre el que s’ha fet té tot el sentit del món, però hauríem de ser capaços d’assumir la realitat, no inventar-nos-en una de paral·lela. Fer front als anhels que la gent pugui tenir, els realitzables i els que no ho són. I sobretot veure’ns a nosaltres mateixos en la continuïtat del temps, posant-hi perspectiva. La frustració és menor si l’acompanyem d’una anàlisi històrica d’on venim i una esperança de cap on anem. Crec que és millor això que no buscar culpables.

Falta que ho facin els polítics, això?

Crec que ja ho estan fent. Estem demanant a la classe política que assumeixi els fracassos del que hem viscut, i una part d’aquesta ho està pagant a un preu molt alt, a la presó o a l’exili. A la resta, els hem de demanar una

assumpció de responsabilitats més clara sobre el lloc on som. Tothom es posa a la boca la paraula Catalunya, però a l’hora de la veritat la classe política no ha estat a l’altura de les circumstàncies. La catalana i, significativament, l’espanyola.

L’extrema dreta creix a partir de determinades visions identitàries. I com definim la nostra identitat avui, en ple segle XXI, de forma que evitem aquest perill?

La identitat és un element fonamental en el món globalitzat en què vivim. Un món que ens pot fer sentir com ciutadans de primera, però que també ens estem adonant que comporta *efectes secundaris*. Veiem amenaçada la nostra forma de vida perquè estem barrejats amb gent de costums diferents. I en canvi, gent que no és propra a nosaltres, l’hi sentim a través de les xarxes socials o dels viatges. En resum, ens sentim participants d’un món obert, però també ens en sentim víctimes quan no arribem a final de mes o l’educació no ens garanteix l’entrada al món laboral. Per això ens refugiem en la identitat, que semblava que s’havia d’esborrar. I si no ho fa la gent progressista i de mentalitat oberta, el perill és que la bandera de la identitat l’agafin aquells que en poden fer una utilització *bruta*. Que potser poden mobilitzar la gent per a unes eleccions però que són incapaços de construir una identitat col·lectiva, que no exclouï ningú.

Aquest és un dels grans temes de fons del llibre: què vol dir ser català al segle XXI?

Hem de crear un relat que sigui inclusiu però que a la vegada sigui català. Que apel·li al nostre sentiment d’identitat. No pot ser

“S’està creant un relat sobre el que ha passat que no s’assembla al que jo he viscut. No és una divisió entre catalans, és que l’Estat no ha atès una demanda amplíssima”

només artifici. Hi ha d’haver la llengua, el territori... i també la identitat religiosa històrica.

Ha existit fins ara aquest relat?

Durant un temps hi va haver una argamassa que va servir perquè les dues grans comunitats de Catalunya, la catalanoparlant i la castellanoparlant, se sentissin unides. Jo crec que era el fenomen de la industrialització i del creixement del segle XX, i el relat de la Transició si l’hi vol afegir: el PSUC, el pujolisme, el PSC dels anys 80... Una voluntat de crear ponts per un benefici comú, que era buscar la prosperitat. Aquesta mena de somni català –que en algunes coses s’assembla a l’americà però que és menys individualista– ens ha servit durant el segle XX. Allò que el català és qui viu i treballa a Catalunya ha estat una idea d’èxit. Jo no he trobat una solució millor, a mi m’agrada aquesta perquè és molt integradora.

En els orígens d’aquesta identitat compartida i social dels catalans, hi destaca l’associacionisme. Els catalans ens ajuntem per fer coses, que deia aquell: des dels Pastorets fins a la mani de la Diada. Encara és un tret que ens defineix?

Històricament, ens ha estat molt útil! El meu dubte és: serem capaços d’aguantar l’investida del model de consum individualista? El teixit associatiu està vinculat a un teixit econòmic, una xarxa d’intercanvis que es trenca quan tu compres a Amazon o et relaciones amb la gent a través d’Instagram. Si trenquem la cohesió veïnal i de barri, geogràficament establerta en una ciutat o un país, serem capaços de construir a partir d’ara les complicitats que van establir les generacions anteriors? No demonitzo les noves tecnologies, perquè una xarxa social de poble o de barri, pot ser fantàstica. Una versió 4.0 del pregoner. Però hem de trobar alternatives que s’ajustin a la nostra realitat.

En aquest sentit, ens recorda que som mediterranis. I que potser mirem massa cap al nord. Ara que hem viscut el procés, a Escòcia, al Bàltic...

És una idea voluntàriament provocadora. Em sento profundament europeu i soc molt d’Espriu, penso que allà es viu millor i són un model a seguir. Però hi ha una altra mirada: tenim molts tics dels nostres veïns mediterranis, som una mica desendreçats i corruptes, ens agrada viure més relaxats... Som de llevar-nos aviat però de fer cafès llargs. El nostre model és Dinamarca, sí, però potser ens assemblem també al Líban.

Si no som nosaltres que construïm el relat de país, ens els construirà Espanya? La dreta aznarista ja ho ha intentat, o ho ha fet.

Aquest llibre és, en part, en defensa pròpia, com deia Verdager. Estic veient, i no m’agrada, com s’està creant un relat sobre el que ha passat que no s’assembla en res al que jo he viscut. El que ha passat no és una divisió entre catalans, sinó que hi ha hagut una majoria que ha reclamat un referèndum i l’Estat espanyol els ha dit que no. No ha atès una demanda amplíssima. Això és el que ha passat aquí. No que mitja Catalunya s’hagi barallat amb l’altra mitja perquè TV3 els ha rentat el cervell. I vull que això quedi clar i en els llibres, perquè és com ens veuran en el futur. El problema és que els actors polítics estan *segrestats* en judicis. A la presó o a l’exili. En canvi la llengua és molt ràpida per part dels mitjans de Madrid i d’alguns intel·lectuals que volen que quedi el seu relat.

Pedro Sánchez el va comprar, en campanya...

Totalment. L’assumpció que és un conflicte polític té a veure amb les negociacions que hi ha ara. Fa uns mesos deia que hi havia un conflicte intern de convivència. Jo visc aquí, ho explico cada dia i ho vull dir en veu alta: no hi ha una societat divi-

didada. M’atreveria a dir que la polarització política ha estat menor que a Anglaterra amb el Brexit o als Estats Units amb Trump.

En aquests anys decisius, li ha tocar ser a primera fila dirigint el TN Vespre. No sé, però, si es pensava viure uns temps tan interessants...

Ja estava clar que una part del catalanisme s’havia passat a l’independentisme. El xoc de trens –un escenari del qual es parlava però que semblava que tothom volia evitar– ja era en boca de tothom. Però no pensava que viuríem el que hem viscut, i que acabaríem amb gent a la presó i a l’exili, o gent anant a votar i la policia pegant-los.

Diu que fins a final d’octubre de 2017 li costava imaginar que pogués haver-hi aquest final amb empresonats?

Imagino que al govern o a les cúpules dels partits tenien present l’escenari. Durant l’octubre vam veure un govern fort, amb la raó que els donava haver estat atacats. Potser va ser un miratge, o potser una oportunitat que no es va aprofitar, però en aquell moment semblava impossible que l’Estat s’atrevis a posar a presó un govern sencer.

En la seva feina, i enmig d’aquell formidable enrenou, a vostè el preocupava (gairebé l’obsessionava) “trobar el to” a TV3. Què vol dir?

És buscar com expliques allò que passa a la gent que li està passant. Has de ser prudent, però també empàtic. S’aconsegueix, en teoria, seguint la plantilla bàsica del periodisme: explicar el que passa, evitar adjectius, no posar-hi més pa que formatge. Tot el que hi ha, però no més que el que hi ha. Ara bé, això té una forma, un to de veu, unes paraules, una gesticulació davant de la càmera. Trobar aquest to era l’obsessió del meu equip. Ara sento les paraules que vaig utilitzar l’1 d’octubre i penso que ho vam fer prou bé. Vaig dir que s’havia celebrat el que per a alguns era un referèndum, per a altres un referèndum il·legal i per a altres, una forma de protesta.

Malgrat totes les crítiques, creu que la credibilitat de TV3 en va sortir reforçada?

Hem guanyat credibilitat entre la gent que ens mira. Però hi ha gent que no ho fa, i s’han sentit ferits. Crec que injustament, perquè TV3 s’ha utilitzat en el discurs polític espanyol, igual que els mestres o els Mossos. Tot el que posaven al sac d’administració de la Generalitat. I amb els metges perquè no s’hi van atrevir. Però hi ha gent aquí que s’ha cregut aquesta versió. I ara tenim el repte d’estirar-los la mà, que vinguin a veure’ns i s’adonin que no som el dimoni.

Em crida l’atenció que, entre els moments més complicats, hi inclogui també l’esclat del cas Pujol. Per què ho va ser?

Si em permet, va ser com la caiguda d’un mite. Pujol explica que té la deia del seu pare, i això va acompanyat de sospites de cobrament de comissions per part de membres de la seva família. En aquell moment, és també víctima d’un atac contra l’independentisme. Hi ha gent del PP propera a Rajoy, com Jorge Moragas, que pensa que atacant Pujol acabarà amb la deriva independentista del catalanisme. És un desconeixement del que estava passant. I ara fa que veiem amb una perspectiva injusta el que va passar durant els 23 anys de Jordi Pujol. Necessitarem temps per valorar-ho.

Parla de la seva família: un avi republicà i un de franquista. Catalunya és aquesta realitat?

El que no he viscut a casa és el mestissatge cultural. Hem viscut tradició catalanista, però en un moment de la Guerra Civil un dels avis va caure del costat dels *nacionals*. Sobretot perquè el seu germà era capellà. Però l’origen cultural era, en el fons, el mateix. Crec que compleixo tota la llista del que em faria *dels nostres*, en el sentit tradicional. Excepte, potser, l’homosexualitat. I ho explico perquè el lector vegi d’on vinc, però que a la vegada faig un discurs ampli. Jo no em sento la llengua castellana com a meva però em sembla que el país se l’hi ha de sentir, forma part de la història dels últims segles.

OPINIÓ

Pere Martí
i Bertran

Adeu, Josep Maria Aloy

Em costa dir-te adeu, Josep Maria, perquè ens deixes una mica massa desemparats a tots aquells que estimem la LIJ (literatura infantil i juvenil), a tots aquells que durant anys hem seguit la teva obra, a tots aquells que, aprofitant-nos de la teva generositat i bonhomia, t'hem demanat consell, ajuda, informació... Perquè en el camp de la LIJ catalana, Josep Maria, eres un referent, eres un estudiós rigorós que a més d'una biblioteca magnífica sobre el tema (potser més de vuit mil llibres?) tenies un arxiu en què fitxaves quasi tot el que s'hi relacionava. I ho comparties amb tothom que hi tenia interès, amb tothom qui necessitava una dada, una referència... Quantes n'havíem intercanviat? Moltes, però de ben segur que tu me'n vas proporcionar moltes més que no pas jo a tu. L'últim correu que tinc teu, del setembre de 2019, parlem de Josep Vallverdú (ves quina novetat, oi!), el teu referent, el teu biografiat, el teu subjecte d'estudi principal, el teu mestre i amic. I també hi parlem de l'entrevista que t'havien vingut a fer els de TV3 arran del cinquantenari de la publicació de *Rovelló*, el llibre que vas fer llegir als teus alumnes i que et va animar a convidar l'autor i... I que ho va desencadenar tot, ja que va ser un no parar, un llegir i analitzar la seva obra amb el rigor i la profunditat que t'han caracteritzat sempre. I et vas convertir en el màxim especialista en Josep Vallverdú i en la seva obra: en vas ser el curador i el promotor de l'obra completa per a infants i joves, publicada per La Galera entre 1995 i 2001; en vas preparar una antologia, *Contes en òrbita* (La Magrana, 1991); li vas prologar algun llibre i, sobretot, li vas dedicar nombrosos articles i dos llibres fonamentals, que qualsevol estudiós de l'obra de l'escriptor de Ponent haurà de tenir en compte: *Camins i paraules: Josep Vallverdú, l'escriptor i l'home* (Pagès Editors, 1998) i un dels retrats, titulat naturalment *Josep*

Vallverdú, dels que edita periòdicament l'AELC (Associació d'Escriptors en Llengua Catalana) (2013). Però no s'acaba pas aquí la teva obra, ni de bon tros: has publicat algun títol propi, com els contes *Renoi, quin conte!* (L'Arca de Júnior, 1996) i *Una picoreta estranya* (La Galera, 2000), així com un llibre de poesia infantil, *La lluna, la Bruna* (Fil d'Aram, 2014); ets autor d'un llibre important en el camp de la crítica de LIJ i molt valorat entre els prescriptors (ensenyants, bibliotecaris...): *Et diran que llegeixis, Bernat. Mig segle de Literatura Catalana per a joves* (1960-2010) (Edicions de l'Albí, 2010); però sobretot has publicat nombroses ressenyes i crítiques de la majoria d'escriptors de LIJ del país, en revistes diverses, com *Escola Catalana o Faristol*, i principalment al teu blog, *Mascaró de proa*, tot un referent en la LIJ catalana d'aquests darrers anys. Precisament pel teu blog, l'any 2014, se't va concedir el Premi Aurora Díaz Plaja, l'únic premi que reconeix l'obra de divulgació i d'estudi de la LIJ del nostre país. I entre aquests nombrosíssims treballs, no em puc estar de referir-me a tots els que vas dedicar a l'obra de Joana Raspall, plasmats sobretot en la trilogia que li vas dedicar: *Bestiolar de Joana Raspall*, *Olor de maduixa* i *Amb sabates de molsa* (Pagès Editors, 2014, 2016 i 2018, respectivament).

Val a dir que estic d'allò més orgullós d'haver-ne prologat, a petició teva, el tercer volum. Aquesta va ser una de les darreres col·laboracions que vam fer, però en vam fer tantes, al llarg dels anys, vam coincidir en tants projectes! No els esmentaré pas tots, però sí que en vull deixar constància d'alguns: les trobades en més d'un Congrés de Literatura Infantil i Juvenil catalana, organitzats per l'AELC o en més d'una escola d'estiu, com per exemple la de la Universitat de Vic, organitzada a Montserrat, des de ja fa deu anys ben

bons, i amb la qual vas col·laborar tantes vegades; la coincidència com a membres del jurat en el Premi Aurora Díaz Plaja, durant tres anys (2015, 2016 i 2017), totes les reunions dels quals vam fer a casa teva, a la magnífica biblioteca de LIJ que ensenyaves amb tant de goig, ja que la malaltia ja et dificultava molt els desplaçaments; les variades taules rodones i presentacions de llibres, sempre de LIJ no cal dir-ho, en què vam ajuntar les nostres veus i les nostres reivindicacions. No vull acabar aquest repàs de coincidències sense fer esment de les relacionades amb Vilafranca del Penedès, la ciutat on visc des de fa més de trenta anys: t'havíem entrevistat tres o quatre vegades al programa *Llegir per sentir*, de Ràdio Vilafranca, al qual, per cert, vas dedicar un espai al teu blog arran dels 25 anys de ser en antena, aquest passat 2019; havies vingut en més d'una ocasió convidat als sopars tertúlies de LIJ, que vam organitzar durant més de deu anys al restaurant Cal Ton; havies participat en presentacions diverses, l'última, si no ho recordo malament, del primer volum de la trilogia dedicada a l'obra infantil de Joana Raspall. I de ben segur que me'n deixo, Josep Maria, però tant és, el problema de debò ara és que ja no podem tornar a coincidir, que, com he dit suara, ja no ens podràs assessorar més, que et trobarem a faltar molt i molt i per raons molt diverses, com tothom deia a la cerimònia de comiat que tu mateix vas dissenyar, el proppassat diumenge 16 de febrer, a Manresa, i que va ser l'última lliçó que ens vas regalar, la de com enfrontar el final d'una vida plena, rica, viscuda pensant en la família, en els amics i en aquest país que has estimat tant i que has ajudat a fer una mica més ric i més ple amb la teva obra. Gràcies, Josep Maria. No cal dir que et continuarem llegint i et continuarem citant com a referent de la nostra literatura infantil i juvenil.

Josep Aracil
i Xarrié

Viuran pitjor

La pretesa saviesa dels anys podria servir, si més no, per constatar la negativa realitat d'una societat que creu que les properes generacions viuran pitjor que les actuals. Algunes persones grans no obliden, però, que van haver de sobreviure una cruel dictadura franquista i una postguerra amb un molt baix nivell cultural, que impedia adquirir els coneixements necessaris per poder avaluar el funcionament crític de la societat. També el fet de la creació d'un benestar social a càrrec de l'Estat en lloc de fer-ho des

de la societat civil, com tradicionalment s'havia fet a Catalunya.

Estat del benestar, que cada vegada de forma més palesa suposa no ser la solució, tot i que ha resultat positiu durant l'etapa de la guerra freda entre el sistema comunista soviètic i el capitalisme ianqui. Amb l'enderroc del Mur de Berlín, el benestar sufragat per l'Estat a poc a poc s'està desmuntant, amb un clar augment de la desigualtat social i la precaritzat laboral.

Avui dia, existeix el coneixement intel·

lectual necessari per poder redreçar la societat actual aplicant principis bàsics com els de: 1. Neuroplasticitat: la capacitat del cervell per reciclar-se, es tingui l'edat que es tingui. 2. Epigenètica: la influència de l'entorn personal i social en els comportaments genètics personals heretats. 3. Física quàntica: una nova visió del món i de l'home, en el qual tot és energia positiva creativa. Les actuals generacions actives no poden culpar els altres del que poden i no volen fer per la seva volguda ignorància.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Europa com a parc temàtic

Europa és una referència fonamental en la cultura, l'economia i la política mundial. Però ho és molt menys del que ho era. Ja no és el centre del món com havia estat durant molts segles. Ha perdut protagonisme geopolític, dinamisme productiu i ha anat deixant de ser la gran referència en la generació de noves idees. Molt passat, menys present i, previsiblement, escàs futur. Malgrat això, Europa Occidental segueix tenint un gran atractiu per als ciutadans de tot el món, una mena d'admiració per un territori i una cultura en situació tardoral. La seva història, el seu patrimoni artístic i cultural i la magnífica imatge de marca que conserva la converteixen en un destí desitjat per una part important de la població mundial, encara que només la puguin visitar les minories adinerades dels països emergents. París, Londres, Roma o Barcelona viuen en gran part d'aquest atractiu intangible i això provoca que no només siguin multitudinàriament visitades per hordes de turistes que les envaeixen, sinó que també sigui el destí escollit pels estudiants universitaris, les seues corporatives emblemàtiques o lloc de residència per a les noves fortunes de tot el món. Encara tenen un caràcter distintiu, tot i que les seves estructures econòmiques ja no tinguin l'esplendor d'antany.

França segueix liderant les destinacions turístiques, amb més de 100 mili-

ons de visitants estrangers cada any. El segueix Espanya, que ha fet de la recepció de turistes el seu particular petroli. Rep 82 milions de visitants, una quarta part dels quals venen a Catalunya, generant el 15% de l'ocupació i el 12% del seu PIB. A Espanya, el consum turístic directe és de més de 100.000 milions d'euros, al que caldria afegir el derivat d'activitats comercials i productives indirectes, que porta a un impacte real en el PIB proper al 20%. Barcelona seria la ciutat més emblemàtica pel que fa a lligar la seva economia i el seu futur a l'atracció turística. 12 milions de visitants anuals, 8 d'ells estrangers, i un impacte directe sobre el PIB del 14%. Visiten Barcelona, per exemple, més del doble de persones que viatgen com a turistes al conjunt del Brasil. L'atracció de Barcelona és espectacular i no ha deixat de créixer a causa, en part, al que han representat els viatges *low cost* i les pernoctacions assequibles que proporciona el món d'Airbnb, per al fenomen contemporani del desplaçament temporal compulsiu dels 1.000 milions de persones que a escala mundial s'ho poden permetre. El predomini dels sectors terciari, quaternari i quinari de Barcelona no es podria entendre sense aquest fenomen turístic massiu que ha provocat que tot a la ciutat giri al voltant d'aquesta activitat i que els seus ciutadans se sentin cada vegada més estran-

gers a la seva ciutat. Com altres ciutats europees amb aquest atractiu intangible (París, Londres, Berlín), el fenomen no és exclusivament de visita turística sinó d'atracció de població, especialment jove, que s'estableix procedent d'altres països, per a estades temporals o definitives.

Mentre es manté i augmenta aquest fenomen de l'atracció europea, com una mena de parc temàtic on viatjar al passat, visitar el patrimoni arquitectònic, els grans equipaments museístics o gaudir del bon temps, la vida nocturna i de la gastronomia, les coses que de veritat afecten l'economia i el futur de la societat es desenvolupen en altres regions del món. Malgrat les seves contradiccions la realitat i el futur passen per Xangai, Shenzhen, Hong Kong, Delhi, Bangalore, Singapur, Mèxic o Sao Paulo. No només són megalòpolis que han crescut de manera extraordinària al voltant dels tallers de la suor i de les zones de processament d'exportacions que han atret la nova indústria deslocalitzada. Concentren una part important del sector serveis de manera progressiva i també les activitats d'innovació i de coneixement associades al sector quaternari. Qui pot dubtar que seran les capitals de referència en un futur molt proper? A l'orgullós món occidental, habitat bàsicament per gent gran, li quedarà poc més que passat, ser una referència històrica.

Eduard Roure

BADLANDS

El nen de Mallorca

Durant el curs d'un professor de llengua catalana de Secundària sol presentar-se el moment d'abordar la diversitat dialectal. Més enllà de les diferències òbvies entre el dialecte que s'empra aquí i el de la resta del bloc oriental, es constata que no saben res de significatiu sobre aquesta diversitat. El que els expliquen llavors no els desperta un interès gaire remarkable, suposo que per allò del menys teniment tàcit a què la nostra societat ha sotmès els coneixements filològics. Accepten amb resignació la xerradeta sobre dialectes, mirant de retenir els més aplicats el que els pugui servir per al proper examen, i tal dia farà un any. El rossellonès els sona a exotisme de França endins, no estan segurs d'haver entès que es parla català en una indeterminada ciutat d'una illa italiana, dels valencians no se'n preocupen atès que molts semblen haver-se entestat a creure que parlen una altra llengua, i fan xei diuen eixir. De sobte, però, el profes-

sor ha de parar esment en el mallorquí i se li acut d'utilitzar la falca humorística parlant de les "pilotes, i que en són de bones", amb esforçar accent genuí de ses illes, i ja la tenim organitzada: connexió directa amb els alumnes, en forma de festa còmplice, riallades i escarafalls.

El nen mallorquí Miquel Montoro és tota una celebritat digital, i aquesta referència ineludible de l'última tendència a les xarxes no els pot deixar indiferents de cap de les maneres. Per molt que a l'inspirat i sofert docent li vagi bé el fet, perquè prenguin consciència de la varietat lingüística de la nostra llengua i de passada interioritzin els trets principals ni que sigui d'un d'aquests dialectes, no acaba de tenir clar si el recurs és l'adequat. A aquest xicot tan franc i simpatiquíssim no l'exploten més enllà de la comicitat que suscita, circumstància no necessàriament desitjable per a la visualització de la llengua i la societat mallorquines; però sobretot, com

gairebé tot allò que agafa notorietat als vídeos virals de les xarxes, potser no és adequat en termes educatius perquè es mou dins els paràmetres de la més absoluta superficialitat: s'entén que pel que fa al seu aprofitament, no al comportament i la parla espontanis i honestos del Miquel. Interioritzaran millor els alumnes adolescents la diversitat lingüística i els trets particulars dels parlants mallorquins gràcies a la notorietat del Miquel Montoro? O, per contra, els seus simpàtics vídeos es diluiran dins la memòria col·lectiva en pocs mesos, seguint la petja de totes les tendències efímeres i lleugeres de la xarxa? No és arriscat preveure que aviat, en matèria d'impactes virals, alguna cosa es prepara que podria arraconar el nostre divertit noi de les pilotes i la genuïtat baleàrica. I conclourem que prendre mà d'algunes oportunitats de les noves tecnologies no sempre constituirà una mesura acordada amb el progrés. Ni amb la memòria.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Dolors Altarriba

Alerta amb aquest esperit

“La cultura és un vernís, una capa molt fina que ens protegeix i ens modula com a éssers pacífics, però quan despareix aflora en nosaltres el primat més indomable, que es defensa amb dents i ungles, fins a les darreres conseqüències, sense mirar enrere.” Aquesta és una de les frases que l'Adolf Hitler, com li diuen al protagonista del llibre, diu un cop ha patit, tot i la por que li feia, la batalla contra els russos que van perdre els nazis i que va ser el principi de la fi de la Segona Guerra Mundial. Ho diu definint el soldat quan es troba en una lluita per la supervivència i després d'explicar amb tot detall des de la primera pàgina com ell, un metge austríac amb interessos per les teories darwinistes, veu bé aplicar els estudis sobre el comportament animal al progrés de l'espècie humana i com posa aquestes teories al servei del nacionalsocialisme amb tota la fe possible tot i repetir que per a ell, com a científic i nacionalsocialista, cap religió no té cabuda en el seu pensament.

Sense mirar enrere és el que fa aquest metge després de superar els quatre anys de presoner dels russos. Torna a la vida que li agradava abans de ser nazi –fet que reconeix en aquesta confessió

de 429 pàgines que l'autor real, Martí Domínguez, broda-. I aquesta vida té a veure amb els animals i el seu llenguatge. I per això li donen el premi Nobel de Medicina als anys 70 i aconsegueix esborrar tot allò que va ser, tot allò que deien que no sabien els nazis, però que sí que sabien. De com va participar en tots els experiments possibles, creient-se allò de l'única raça pura, germanitzant nens de països veïns a Alemanya i fent desaparèixer els que no interessaven com van fer amb els jueus o els gitans. I és que per molt que es coneixi sobre les pràctiques nazis encara hi pot haver sorpreses.

Domínguez s'ha concentrat en el sector científic, aquell que era exemple als anys vint a Alemanya i que va acabar posant tot el coneixement al servei d'un Messies (Hitler) perquè el seguiment va ser d'idolatria, de no preguntar, de deixar aquesta capa fina de cultura a part, i com explica en una altra frase “hi hagué un procés de ceguesa voluntària col·lectiva, d'aquiescència culpable, tan enquistats com estàvem en la consecució d'aquella idea d'una nova pàtria”. Diu Domínguez que és un llibre de ficció. Sí, però basat en fets reals i molt documentat. L'esperit del temps, al qual es referia Erns Jünger, és, diu l'Adolf Hitler, el que li va passar. Doncs alerta amb aquest esperit.

L'ESPERIT DEL TEMPS

Autor: Martí Domínguez

Editorial: Proa. Edicions 62

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2019

Nombre de pàg.: 431

Núria Tomàs Mayolas

Què hi ha més enllà del bosc?

Us presentem un àlbum il·lustrat dirigit a tots els públics que haureu de resseguir amb els dits i mirar en silenci per tal de connectar amb les paraules evocadores que Riccardo Bozzi, periodista i escriptor italià, ens murmura a cau d'orella. Us faran sentir l'emoció d'endinsar-vos al bosc i d'explorar-lo com un paisatge conegut i misteriós a la vegada; us conduirà per un camí metafòric sobre el pas de la vida, comparant la infància amb una pineda jove i dispersa, la joventut i la maduresa amb una vegetació més espessa –selvàtica– i la vellesa amb un cim, on el bosc és escàs i l'entorn

despullat. Diu que pots travessar el bosc en solitud o en companyia, amb encontres rivals o amb relacions amoroses, fent descobertes personals i deixant per als qui venen darrere teu els coneixements que has adquirit. Però no se sap què hi ha més enllà del bosc, el recorregut s'acaba amb un buit, un precipici. Algú diu que hi ha...

El text ha trobat dos bons companys de viatge, els il·lustradors Violeta Lópiz i Valerio Vidali (lelostudio.com), que potencien a través de les imatges tant la connexió ancestral que tenim amb la natura com la necessitat d'interpretar-nos a partir de les his-

tòries narrades, i ens transporten dins d'aquest bosc exuberant amb una proposta gràfica atrevida que combina la taca multicolor i sobreposada de l'aquarel·la (o l'anilina) amb la invisibilitat de la presència humana, representant-la només amb textures i formes estampades en sec –gofrades– sobre el blanc de la pàgina. Ens forcen així als lectors a palpar i a observar atentament les il·lustracions, seguint un ritme de lectura marcat per ulls, boques i forats del nas encunyats que et porten d'una pàgina a l'altra, on es va combinant el paisatge boscós amb cares de diferents moments del nostre cicle vital, fins que ambdós

es fusionen.

L'editorial Milrazones, amb seu a Santander, que destaca per la seva aposta per llibres il·lustrats que ens ajuden a reflexionar sobre qui som i cap on anem, ha copublicat aquest projecte amb tres editorials més: Enchanted Lion Books (EUA), Terre di Mezzo Edizione (Itàlia) i Gallimard Jeunesse (França). L'esforç ha valgut la pena, ja que el llibre ha rebut el reconeixement del *New York Times* i la New York Public Library com un dels deu millors llibres il·lustrats del 2018, i ha estat finalista en els premis 2019 de la revista *Andersen*.

EL BOSCO

Autor: Riccardo Bozzi

Il·lustradors: Violeta Lópiz i Valerio Vidali

Editorial: Milrazones

Lloc i any d'edició: Santander, 2018

Nombre de pàgines: 64

NOVETATS EDITORIALS

'Jo, Pol Rubio'
Héctor Lozano
Ed. Columna

Després de l'èxit de *Merlí*, *Sapere Aude*, la segona part de la famosa sèrie que transcorre quan Pol Rubio ja és a estudiant universitari de Filosofia, arriba el llibre corresponent. Héctor Lozano, el guionista de les dues parts, signa aquesta novel·la destinada molt possiblement a fer-se un lloc en les llistes de llibres més venuts del proper Sant Jordi.

'Al final t'agradaré'
Maria Mercè Roca
Rosa dels Vents

Maria Mercè Roca és una de les escriptores d'èxit de la literatura catalana actual amb més habilitats per descriure la intimitat dels seus personatges. En aquesta novel·la ens parla de la Rosó, que veu alterada la seva vida quan hi apareix de nou l'August, al cap de trenta anys de no veure'l. Ha passat el temps, però ell conserva un punt de malícia.

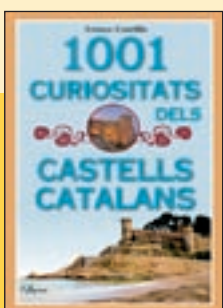
'Sidonie té més d'un amant'
Àngel Casas / Univers I

El periodista Àngel Casas s'ha revelat en la seva maduresa com un bon narrador. La seva última novel·la té com a protagonista una prostituta i trasllada el lector a la Barcelona de mitjans i finals del segle XX a través dels records d'un fotògraf de renom que repassa la seva vida: "El dia que em vaig assabentar que la meua mare treballava de puta..."

'La força de la gent'
Jordi Borràs
Ara Llibres

La història de la Catalunya convulsa dels últims anys passa per les imatges del fotoperiodista Jordi Borràs. Després de l'èxit de *Dies que duraran anys*, entorn de l'1-0, ens porta ara el record de les mobilitzacions de l'octubre passat contra la sentència als presos polítics. Imatges amb les quals vol demostrar la força imparable de la mobilització popular.

'1001 curiositats dels castells catalans'
Ireneu Castillo / Redbook Ed.

Seguint el format d'aquesta col·lecció, que darrerament va publicar un volum sobre les colònies industrials, ara arriba el torn dels castells. En diferents estats de conservació, n'hi ha dos mil arreu del Principat, però l'autor se centra en els 60 més ben conservats per presentar de manera amena la seva història, llegendes i curiositats.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Santuari dels Munts

“ El meu amic, en un rampell letí, em fa callar, acluca els ulls més fort que mai i exclama:

– Això mateix. ¿No tenim a tot arreu el casino de dalt i el casino de baix, el “coro” d'amunt i el “coro” d'avall, l'envelat de dalt i l'envelat de baix? Doncs, joestic, i ningú no m'ho traurà del cap, que la terra de Vic i la del Lluçanès són també com si diguéssim la plana de baix i la plana de dalt...

Potser sí. Aneu a saber... Altrament, el sol ja pica i és hora d'acomiar-nos i d'anar-nos-en cadascú pel seu cantó. La ruta que encara em toca de fer avui és llarga i envitricollada. Us la vull assenyalar amb la punta del dit damunt l'abrilera campada lluçanesa: Perafita, veieu; Sant Martí del Bas; al lluny, com una mata de malva, Prats de Lluçanès; a la seva espona, el garrot del castell de Lluçà; més ensota, la pà·lida bigarraina de les casetes d'Olost...

L'amic m'allarga la mà i encaixem.

– Vaja, adéu!

– Alerta a bolcar!

Ell munta el seu Ford i l'engega rost avall, pel mig de la pineda, tot saltant i botant com un poltre salvatge. Quina melangia en trobar-me sol! El vaig seguir amb l'esguard i, quan el perdo de vista, aixeco instintivament els ulls al cel. I aleshores, sobre la massa luxuriosa de la baga i al fons de l'horitzó puríssim, surt de sobte la visió dels Pirineus, tots blancs i resplendents, com la decoració més fantàstica, més prodigiosa que us podeu imaginar. ”

Joan Santamaria i Munné

AUTOR
Joan Santamaria
(1884-1955)

OBRA
'Visions de Catalunya III. El Pla i la Costa'
Ed. Selecta, 1954

INDRET
Santuari dels Munts

MUNICIPI
Sant Agustí de Lluçanès

COMARCA
Osona (Lluçanès)

Aquest santuari alterós del Lluçanès és el lloc indicat per llegir aquest fragment de *Visions de Catalunya*, de Joan Santamaria, en què hi descriu la seva visita al santuari, a la segona dècada del segle XX.

ENDRETS.CAT

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

109

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

I vosaltres, llesqueu el pa o el talleu?

En català hi ha paraules patrimonials que hem d'intentar preservar i evitar que no es perdin. Aquest seria el cas de *llescar*.

Llescar significa "tallar el pa a llesques" i ara sembla que es perdi perquè tothom diu que talla el pa. No parlem d'incorrecció, sinó de precisió, quan assegurem que el pa es llesca. Per tant, avui reivindicuem la *llesca* i el verb *llescar*.

Repassant el vocabulari bàsic del pa, i si mirem el volum número 5 de l'*Atles Lingüístic* del domini català, on es fa un treball immens de recull de variants lingüístiques de tot el domini català, hi trobem diferents termes que tenen a veure amb el procés d'elaboració del pa: la crosta, el crostó, la

molla, el rosegó, la sola, els ulls del pa o el pa ullat, les molles o les engrunes, la grenya i... la *llesca*.

Centrant-nos en aquesta última i en la seva reivindicació, a vegades podem sentir expressions com *Passa'm una rodanxa o un tall de pa*. En aquest cas hauríem de dir *llesca*, que és un substantiu prou viu encara. Per contra, és més difícil sentir *Vull el pa llescat*. És més habitual sentir *El vull tallat*.

Amb *llesca* o *llescar*, hi ha frases fetes i expressions populars: *fer la llesca* (fer la guitza, empipar a algú) o també de manera col·loquial quan ens referim a algú que fa el peu de talla gran, diem que fa *una bona llesca*. I com bé diu Josep Riera al títol de la seva cançó: *Posem el pa llescat sobre la taula*.

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

Like chalk and cheese

Similes are linguistic devices that are used to compare the similarities between two seemingly different things, using *like* or *as*. Similes are an example of figurative language, as are metaphors and hyperboles, and are often used in writing, songs and even slogans, since they enable us to convey meaning creatively and effectively.

Complete the similes with the words in the box.

fish	hills	whistle	bee	hen's teeth
dishwater	church mice	nose	bat	bone

Example: David and his brother are just so different. They're like chalk and cheese.

- I don't trust him. He's as slippery as a _____
- The answer's very obvious. It's as plain as the nose on your _____
- My grandmother said that when she was a little girl, her family was as poor as _____
- I've just finished cleaning the oven. It's as clean as a _____ now.
- My husband is as blind as a _____ without his glasses.
- I need to water the garden. It's as dry as a _____
- I haven't stopped all day. I've been as busy as a _____
- I hate talking to my new neighbour. He is as dull as _____
- Doctor's appointments are as scarce as _____
- I think I need a new phone. Mine is as old as the _____

CATALÀ

Com el guix i el formatge
(assemblar-se com un ou a una castanya)

El *simil* és un recurs lingüístic que s'utilitza per comparar les semblances entre dues coses aparentment diferents. Sovint per fer la comparació s'utilitza la paraula *com*. Els similis són un exemple de llenguatge amb sentit figurat, com ara la metàfora i la hipèrbole. Sovint s'utilitzen en el llenguatge escrit, en cançons i fins i tot en eslògans, ja que ens permeten transmetre un sentit de forma creativa i efectiva.

Completeu els similis amb les paraules que hi ha al calaix:

Les solucions de la setmana anterior:

■ 1. b ■ 2. c ■ 3. b ■ 4. c ■ 5. b ■ 6. c ■ 7. a ■ 8. a ■ 9. b ■ 10. b

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Sagi Serra

THE WHO 'Tommy'

Track Records, 1969

The Who van assolir el cim de la seva carrera amb la primera òpera rock de la història, que explica la vida amb les seves vicissituds d'un nen, Tommy, que, sent involuntàriament testimoni d'un succés familiar traumàtic queda cec, sord i mut. The Who era un grup que quan va publicar *Tommy* ja arrossegava un currículum d'èxits més que envejable. Amb *Tommy* The Who van escriure una pàgina brillant de la història del rock amb peces que han arribat a ser autèntics himnes: "Pinball Wizard", "The Acid Queen", "Eyesight To The Blind (The Hawker)" o "I'm Free". L'ideòleg i compositor va ser Pete Townshend, guitarrista i teclista que tenia una manera molt peculiar de tocar la guitarra. Completaven el grup Roger Daltrey, veu, harmònica i pandereta; John Entwistle, baix, i Keith Moon, bateria. The Who tenien el "costum" d'acabar els concerts destrossant els instruments i

l'equip de so (una estratègia per estalviar-se els 'bisos?') amb el perill que Keith Moon llençava restes de la bateria al públic. El 1975 se'n va estrenar una pel·lícula, dirigida per Ken Russell on també hi van participar Ann-Margret, Jack Nicholson, Elton John, Eric Clapton, Tina Turner, entre d'altres. Pete Townshend va ser nominat a l'Oscar a la millor banda sonora.

NOTES

Kiko Tur, exlíder d'Aspencat, atura No Logo

El fundador i líder d'Aspencat, Kiko Tur, ha anunciat a les xarxes socials que atura el llançament del seu primer disc amb el projecte No Logo. El treball, del qual ja s'havia avançat la cançó "Sí", amb el seu corresponent videoclip, s'havia de publicar a principis de març i fins i tot tenia data de presentació, la Telecogresca que es fa cada any a Barcelona. A part d'anunciar la cancel·lació indefinida de la sortida del disc, Tur també ha suspès tots els concerts que tenia previstos aquest 2020. Al comunicat que ha fet públic el músic valencià, explica que durant el darrer mes ha arribat "a un estat d'ansietat i bloqueig que no m'ha permès avançar en el procés de creació i enregistrament del disc" que, sumada a la proximitat del llançament i els primers concerts de la gira, "m'ha abocat a una situació de col·lapse absolut que m'ha fet perdre tota l'energia i la il·lusió dipositades en aquest projecte". Tur també demana disculpes "des del més profund del meu cor" a les persones que esperaven el nou àlbum i a tot-hom que ja tenia entrades comprades afegint que "estic segur que tard o d'hora ens retrobarem".

No Logo era l'herència natural dels alacantins Aspencat, una banda amb una dècada de trajectòria que va deixar empremta amb sis discos i un bon munt de directes i que es va desfer el 2017. El retorn, però, "després d'escoltar l'opinió dels metges i de molta reflexió", haurà d'esperar.

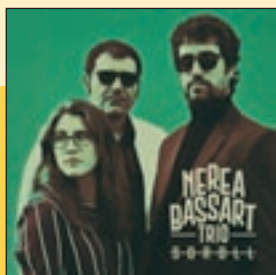
EL TEST Agustí Palomares

Primer instrument que vas tocar? El violí. **Primer disc que et vas comprar?** Va ser un *single*, el *Help* dels Beatles. Encara el tinc i em va costar 65 pessetes. **Quants discos tens?** Uns 1.200 vinils i uns 1.500 CD. **Salva'n tres.** *In The Court Of The Crimson King*, de King Crimson; *Life is People*, de Bill Fay, i *Veedon Fleece*, de Van Morrison. **Músics (o grups) de capçalera.** Lou Reed, Van Morrison, King Crimson... **Un concert (com a públic) per recordar.** N'he vist molts però en diré un de recent. William Fitzsimmons al Centre Artesà Tradicionari de Barcelona. No el coneixia i va ser una meravella.

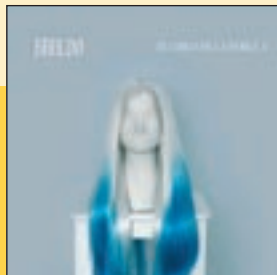
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

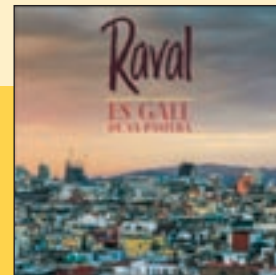
NEREA BASSART TRIO
'Soroll'

A Nerea Bassart la vam conèixer sobretot després de guanyar el concurs que els Lax'n'Busto van fer fa un parell d'anys per buscar nou cantant. El premi li va suposar posar la veu a *Quan em diguis que m'estimes*, una de les millors cançons del darrer treball dels Lax, i participar també en la mini gira que van fer els vendrellencs. I ara, debuta amb *Soroll* com a líder de Nerea Bassart Trio, una curiosa formació on ella canta i toca la bateria. Al disc, per cert, mescla cançons en català i en anglès i partint del rock s'acosta també a sonoritats com el funk.

BAALDO
'El chico de la doble A'

Baaldo és un artista de Calvià carismàtic i estrafolari (llueix una llarga melena que és mig ros platí i mig blava) que es va donar a conèixer el setembre passat amb el reggaeton *Vull ballar amb tu*, que va fer juntament amb el malagueny Warmi. I ara, s'estrena amb un primer disc que tant s'acosta a Lady Gaga o Lana del Rey com al trap de Bad Gyal i la música urbana. A *El chico de la doble A* hi ha 11 temes que van des del pop ballable i electrònic de *Boys Act Like This* fins al pop retro de *Barcelona Is My California*. I sí, també hi ha *Vull ballar amb tu*.

ES GALL DE SA PASTERA
'Raval'

Es Gall de Sa Pastera és una banda de músics de Menorca i Mallorca (també s'hi ha colat una italiana) que curiosament van muntar la formació a Barcelona, on van coincidir fa un parell d'anys una mica per casualitat. I des de la capital dels Països Catalans, van començar a tocar amb l'objectiu sobretot de retre homenatge a la música de ball tradicional de les Illes i és per això que al disc hi ha jotes, fandangos i fins i tot algun bolero. Els temes, tot i tenir regust illenc, són tots d'autoria pròpia. Un treball per escoltar però sobretot per ballar.

SOUND AND VISION

Solé / solemusic.cat

'The Commitments'

En una entrevista el 1995, Noel Gallagher deia que quan la seva generació va acabar l'etapa escolar, a l'Anglaterra de mitjans dels 80, només tenia tres opcions: dedicar-se al futbol, a la música o al subsidi d'atur. Històricament les dificultats socials han estat un generador incessant i poderós de música pop i el 1987 el dublinès Roddy Doyle va recrear-ho a la novel·la *The Commitments*, que Alan Parker va portar a la pantalla gran quatre anys més tard. El temps ha convertit en clàssics tant el llibre com la pel·lícula, cadascun per mèrits propis.

L'acció se situa als anys 80 al barri obrer de Northside, a Dublín, i el protagonista és Jimmy Rabbitte, un jove ambiciós i inconformista que somnia a ser mànager musical i munta un grup de versions de soul, tot i que no és un gènere especialment popular al barri. Aquest és el punt de partida d'una banda plena de personatges peculiars que tindrà una trajectòria també força peculiar. En la versió en cinema teniu, a més, l'al·licient d'una banda sonora espectacular: *Mustang Sally, Take me to the River, Nowhere to Run, Chain of Fools, I Never Loved a Man, Try a Little Tenderness*, etc., tots interpretats meravellosament. L'èxit de la pel·lícula va ser tan

fulgurant que diversos membres del grup (Glen Hansard, entre ells) van engegar carreres en solitari i fins i tot dos d'ells van crear un grup, The Stars from The Commitments, que ha fet més de 1.500 concerts arreu del món i encara està en actiu.

The Commitments és magistral per molts motius, però per mi el més rellevant són dues coses: per una banda, l'elecció del soul com l'estil de música ideal per parlar-li a la classe obrera d'un lloc tan aparentment allunyat de la Motown com el Northside dublinès. "El soul és honest. Et porta a un altre lloc. T'agafa per les pilotetes i t'eleva per sobre de la merda", sentència Jimmy Rabbitte en un moment de la pel·lícula, i en un altre rebla el clau: "Els irlandesos som els negres d'Europa, els dublinesos som els negres d'Irlanda i els de Northside som els negres de Dublín." Abracadabra: connexió establerta i de passada, al·legat amb majúscules de la universalitat de la música més enllà de races, països i grups socials.

L'altre element clau és la resposta a la següent pregunta: què passa quan a unes persones que des que van néixer estan convençudes que viuran vides grises i previsibles, de sobte els apareix una possibilitat de brillar, de triomfar? Veure com cadascun dels protagonistes s'aferra a aquesta oportunitat i com la possibilitat d'eleva-se per sobre de la merda treu el millor i el pitjor de cadascú resulta commovedor, divertit i un punt tràgic. I molt realista, i per això és tan fàcil empatitzar-hi.

Llegiu *The Commitments* o mireu la pel·lícula o les dues coses, en l'ordre que us vingui de gust. Us hi veureu més reflectits que no us penseu.

fulgurant que diversos membres del grup (Glen Hansard, entre ells) van engegar carreres en solitari i fins i tot dos d'ells van crear un grup, The Stars from The Commitments, que ha fet més de 1.500 concerts arreu del món i encara està en actiu.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Una 'road serie' de culte

N'hi ha prou amb una breu conversa o amb un intercanvi de mirades amb una persona que no coneixes, per saber que es tracta d'algú especial. Amb un quadre, una cançó, un llibre o una pel·lícula passa bona part del mateix. És suficient un cop d'ull, una melodia, unes pàgines o una escena per constatar que allò que ens ofereix l'autor s'aparta de la mediocritat per transcendir més enllà dels minuts d'entreteniment exigibles.

En sèries de televisió també passa. I en aquest àmbit els anglesos són la referència més fiable. Des de clàssics com el *Monty Python Flying Circus*, passant per deixebles avantatjats de l'alçada de *The Young Ones* o les *sitcoms* que durant els 70 i 80 van omplir hores i més hores de televisió, passant pel realisme brut de *Shameless* o la hilaritat del *sketch* de *Little Britain*, fins arribar a la majestuositat dels *Peaky Blinders*.

En aquesta tradició se situa *The End of the F***ing World*, una sèrie basada en la novel·la gràfica del mateix nom de Charles S. Forsman, el mateix creador que aviat veurà adaptada també *Esta mierda me supera*. Protagonitzada per James, un psicòpata aficionat a matar animals per constatar les sensacions que li provoca la mort aliena, i Alyssa, una noia

que odia la resta d'humans i que es fa un fart de mirar enlaire, com volent dir "però què he fet jo per merèixer tot això!", es tracta d'una sèrie que ha aconseguit el qualificatiu "de culte" que tan difícil és aconseguir de manera artificial.

En la seva consecució hi conflueixen sobretot una banda sonora immaculada, amb hits de sèrie B que encaixen perfectament en un argument de *road movie*, amb els dos adolescents escapant de la seva zona de confort i embolicant-se en un entramat criminal deliciós, com ho és l'expressió "vale" que es repeteix una vegada i una altra en el decurs del seu metratge. Durant les dues temporades que s'han estrenat de la sèrie se succeeixen els moments inoblidables, com ara quan ella fa veure que es queda adormida sobre les seves cames davant d'un cementiri d'automòbils i James li xiuxiueja que l'estima, o quan en el primer capítol ella li diu "te vi con el skate, se te da fata!" i ell li contesta "que te jodan".

Total, una sèrie imprescindible de capítols de vint minuts, per a persones amb capacitat per deixar-se sorprendre i allunyar-se dels llocs comuns de tota la vida. El final de la puta vida tal com l'hem coneguda fins ara. O això o anar cap a la mort sense cap altre al·licient del qui dia passa, vida empeny. Notable.

Dimarts, 24 d'octubre de 2017.
Channel 4 estrena *The End of the F***ing World*

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

IMMIGRACIÓ PER SALVAR LA DEMOGRAFIA

El paper de la immigració serà essencial en el creixement de població a Catalunya en els propers anys. La setmana passada, l'Institut d'Estadística de Catalunya feia públiques les dades de les projeccions de població fins a l'any 2033. Més enllà de la simple concreció de quants habitants és previst que hi hagi a cada municipi o a cada comarca d'aquí a 13 anys, el treball estadístic porta a conclusions socials, i també econòmiques, rellevants.

Sense immigració, el creixement demogràfic de Catalunya seria molt limitat. De fet, al final del període que porta fins a 2033, la baixa natalitat comportaria una reducció de gairebé 6.000 habitants al país i només es produiria la circumstància d'un creixement natural de la població –és a dir, més naixements que defuncions– al final del període. En canvi, les projeccions assenyalen un creixement per la via de la immigració en mig milió d'habitants.

Respecte d'aquesta realitat es poden fer relats polítics i socials de tota mena, però l'econòmic deixa poc marge al dubte. La immigració serà essencial per conservar la productivitat i per donar unes mínimes garanties a un sistema de pensions que es veurà pressionat pel previsible envelliment de la població. Ja actualment hi ha un contingent important de poblacions en la qual la principal font d'ingressos són les pensions i en una cinquena part de municipis s'ha baixat de la ràtio de dos treballadors en actiu per cada pensionista. I la tendència anirà a més per l'absència de relleu generacional. Només un 22% dels municipis catalans tindran creixements vegetatius en els propers 13 anys. En el 78% restant hi haurà més defuncions que naixements.

El creixement demogràfic, i les seves conseqüències econòmiques, és vulnerable. Les causes que porten les persones a emigrar són diverses, però es pot pressuposar que en un percentatge elevat busquen millorar les oportunitats

vitals. Tot i que no és exactament un procediment científic, és constatable que el fort creixement de la immigració, a Catalunya i a l'Estat, dels anys expansius de principi de segle es va frenar en el període de crisi. En aquest sentit, diferents veus –i no precisament antisistema, com la Cambra de Comerç o el Fons Monetari Internacional– assenyalen la necessitat de practicar polítiques que incentivin la natalitat, com les baixes retribuïdes a la paternitat o una acció decidida de suport a la utilització d'escoles bressol. Tampoc és una contribució positiva al creixement vegetatiu la política de reduccions salarials o l'elevat cost de l'habitatge. Les taxes baixes de natalitat a Catalunya, i a l'Estat, van més enllà de la decisió particular de tenir o no tenir fills. En la decisió hi acaba tenint un pes determinant si les persones o les parelles es poden permetre de tenir-ne, perquè l'entorn no acaba de ser de tot favorable.

Una altra derivada de les projeccions de l'Idescat és el desequilibri territorial en l'evolució demogràfica del país. La zona metropolitana, amb Barcelona al capdavant i, sobretot, les comarques de l'entorn immediat de la capital, captarien la major part del creixement de població previst fins al 2033. El fenomen de despoblament rural s'intensifica.

Actualment està prenent relleu en el debat públic aquest progressiu despoblament rural i també les dificultats econòmiques del sector agrari, que està fent sentir la seva veu per remarcar que els preus baixos als quals estan sotmesos els productes que produeixen fan inviable la seva feina. El camp despoblat té efectes obvis sobre tot el país: sense agricultura no hi ha aliments. Aquest és un altre front social i econòmic que és necessari que s'afronti amb urgència.

L'evolució demogràfica del país mostra que el debat sobre si és convenient o no la immigració hauria de donar-se per superat. Des del punt de vista econòmic hi ha poc marge per dubtar que la immigració serà cabdal per conservar al màxim la productivitat del país. El debat és, en tot cas, sobre quines són les millors condicions per a l'arribada d'immigrants i sobre quines són les fórmules per poder garantir uns salaris que siguin justos. La tendència més habitual ha estat que un contingent important d'immigrants passin a ocupar llocs de treball de retribucions baixes, i això acaba sent, també, contraproductiu. Més enllà que les retribucions laborals han d'estar marcades per una justa compensació, els salaris baixos comporten una contribució menor a la caixa pública i, per tant, posen en tensió els esquemes de l'estat del benestar.

Donat que les dades són una clara invitació a superar el debat sobre la conveniència de la immigració, que serà clau en un futur immediat per disposar de certes garanties que el marc de protecció econòmica tingui continuïtat, serà el moment d'afrontar altres reptes que plantegen les projeccions de futur demogràfic del país. D'una banda, sota quines fórmules s'acollirà aquesta nova immigració. De l'altra, quines polítiques estan a l'abast per propiciar, també, el creixement natural. De ben segur que la solució no és la resignació amb què s'està acceptant estar a la cua d'Europa en natalitat.

INDICADORS

Menor morositat

Els crèdits de dubtós cobrament (un dels indicadors per calibrar la morositat en el sistema bancari) ha baixat en més d'un punt percentual a l'Estat durant el 2019, segons dades del Banc d'Espanya. El descens suposa situar la morositat del sistema financer per sota de la barreira del 5%. És el primer any que es tanca per sota d'aquest percentatge en l'última dècada.

Nou rècord exportador

Les exportacions catalanes van créixer el 3,1% el 2019. És el novè any consecutiu que el mercat exterior marca un rècord. En total, es van exportar 73.853 milions d'euros tot i el context de desacceleració mundial, la guerra comercial entre la Xina i els Estats Units o el Brexit. Les exportacions van créixer a Catalunya per sobre de la mitjana estatal, de l'1,1% i la europea, de l'1,9%.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Atenció? Concentració? Intenció?

Sovint fem servir aquestes paraules en el nostre llenguatge quotidià. I tenen un sentit, ens porten a uns significats i ens serveixen per comunicar actituds i habilitats.

Quan, a més, aquestes paraules descriuen experiències més vivencials, cobren encara més significat i ens permeten endinsar-nos en estratègies, pautes i respostes del nostre sistema nerviós davant determinades situacions.

Paraules com *atenció*, *concentració* i *intenció*, esdevenen elements clau de com vivim i reconeixem el món que ens envolta, de com establim les nostres relacions i com ens plantegem objectius vitals i professionals.

Si, a més, aquestes habilitats com l'atenció, la concentració i la intenció les experimentem de forma conscient, llavors es converteixen en aspectes clau de l'autoconeixement i en palanques sobre les

quals donar suport al desenvolupament d'habilitats i talents.

Quan parlem d'atenció, ens referim a "observar en tots els sentits", apreciar i discernir imatges, sons i sensacions del nostre voltant i també del nostre món intern (el dels somnis, les imaginacions, el del diàleg intern, el de les emocions i sentiments, el de les nostres creences i valors i fins al sentit de la nostra identitat).

Podem desenvolupar la capacitat d'atenció observant imatges i formes, colors, mides, distàncies, perspectives, moviments, però també escoltant sons, volums, ritmes, pauses, silencis, harmonies. Podem desenvolupar l'atenció a les sensacions del

nostre cos, com el tacte, la temperatura, la tensió o relaxació d'algun múscul, l'amplitud d'algun moviment, el grau de força que apliquem en aixecar un braç o una cama, a percebre el pols, batecs del cor, moviments del cos quan respirem, etc. Com més subtil sigui la sensació, més grau d'entrenament serà, potser necessari.

Podríem dir que la concentració és l'habilitat de mantenir l'atenció enfocada en estímuls específics. Si estem veient una pel·lícula o un partit esportiu, que ens agrada, és probable que, siguem capaços de dirigir la nostra atenció de manera enfocada i de mantenir la nostra concentració en aquest esdeveniment.

No obstant això, quan estem en una situació del dia a dia, és probable i, ens passa a tots, que la nostra atenció salti d'observar una imatge a atendre un pensament i a el cap d'un moment ens distraiguem atenent un estímulo nou que apareix en el nostre entorn. En aquests moments perdem concentració i si no estem entrenats és normal que ens costi acabar una tasca, o escoltar bé un interlocutor, sense ni tan sols adonar-nos-en.

Quan això ens passa ens desviem dels nostres objectius, perdem qualitat en les relacions personals i, en alguns casos, tenim sensació de viure estressats.

Disciplines com el *mindfulness* (o pràctica d'atenció plena), la programació neurolingüística o pràctiques de moviment conscient ens tornen la capacitat de gestionar la nostra atenció i concentració.

Si a més volem millorar habilitats, aprendre i desenvolupar estratègies per dissenyar i aconseguir objectius importants en les nostres vides, és quan la intenció cobra rellevància.

La intenció implica un sentit per aconseguir metes, implica que ens preguntem "En què vull posar la teva atenció? En algun aspecte específic de les meves accions i conductes? Vull aprendre a gestionar diferent alguna situació?"

La intenció marca direcció i li proporciona un major sentit a la nostra atenció i concentració.

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

Del 02-03-2020 al 08-03-2020

ÀRIES: (Del 21/3 al 20/4)

Hi ha una bona connexió entre el que vols assolir i els teus valors més íntims. Penses en algú del passat i és possible que cerquis la manera de posar-t'hi en contacte.

TAURE: (Del 21/4 al 20/5)

El futur et pot preocupar una mica i cerques la forma de deixar-lo ben lligat. Amb Mercuri retrògrad a Casa XI, una amiatat, de qui fa temps no en saps res, pot retornar.

BESSONS: (Del 21/5 al 20/6)

Professionalment pots trobar-te que has de recórrer a vells contactes per poder avançar o assolir algun objectiu. Et preocupa l'economia i pots establir un pla d'estalvi.

CRANC: (Del 22/6 al 21/7)

Possible projecte en comú amb la parella, com ara més compromís o la compra d'un habitatge. Establiment de bases d'una societat o col·laboració, per defensar la teva part.

LLEÓ: (Del 22/7 al 23/8)

Si et deuen diners i els havies reclamat sense resultats, pots tornar a provar-ho. Pors del passat, poden ressorgir. Assistir a algun tipus de teràpia pot resultar alliberador.

VERGE: (Del 24/8 al 23/9)

Algú es pot fer enrere amb el que t'havia promès. Cerca d'altres opcions, ja que pot ser l'oportunitat per una opció millor. Si algú t'atrau, podries fer tu el primer pas.

BALANÇA: (Del 24/9 al 23/10)

Els trànsits marquen un final d'etapa en la relació de parella i això pot indicar canvis. Si tens fills, hi ha un tema de conversa pendent que sembla que ja s'ha d'atendre.

ESCORPÍ: (Del 24/10 al 22/11)

Oportunitat al sector afectiu. Algú amb qui vas tenir una relació, pot tornar amb el trànsit de Mercuri retrògrad. Amb Mart a Casa III, t'expresses de forma més espontània.

SAGITARI: (Del 23/11 al 21/12)

Amb Mart per Casa II, els assumptes relatius a l'economia poden robar-te molt de temps i energia. Retorn a les arrels o trobades familiars. Possible canvi de residència.

CAPRICORN: (Del 22/12 al 20/1)

Entre els missatges rebuts, pots trobar informació important connectada al passat però que és molt útil de cara al futur. Et sents renovat i ningú pot parlar el teu ímpetu.

AQUARI: (Del 21/1 al 19/2)

Es poden donar unes despeses imprevistes o amb les quals ja no comptaves. Pots mostrar interès a millorar la teva dieta, sigui per salut o per conviccions personals.

PEIXOS: (Del 20/2 al 20/3)

Et pots mostrar més reservat i amb ganes d'expressar el que sents de manera subtil, artística o poètica. El sector de l'amistat s'activa i pots tenir l'agenda ben plena.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

'Vida oculta'

De Terrence Malick.
Misticisme grandiloqüent

El cinema de la transcendentalitat i l'espiritualitat del nord-americà Terrence Malick pren cos de nou en la pel·lícula *Vida oculta*, una aposta megalòmana tan corprenedora com, a estones, irritable, a *A Hidden Life*. El director d'*El arbre de la vida* (2011) s'inspira ara en una història real, la d'un heroi anònim, l'objector de consciència austríac Franz Jägerstätter (August Dhiel), condemnat a mort per alta traïció a l'Alemanya nazi l'any 1943.

Vida oculta dura prop de tres hores i podem detectar que està estructurada en tres grans temps i una coda visiblement diferenciats, sense que aquests estiguin explícitament remarcats. El film arranca amb l'harmonia i l'amor a la vall on viuen i laboren Franz i la seva família, una espècie d'arcàdia de felicitat. Amb el reclutament de Franz i posterior permís després de l'ofensiva nazi, torna una llarga pausa presidida de nou per la bellesa de l'entorn, el treball ramader i l'esplendor familiar. Aleshores s'expliciten els dubtes de consciència de Franz davant la maldat i perversió del nazisme, qüestionaments que el porten a plantejar-se la desobediència per quan torni a ser mobilitzat, tot i el risc de ser sentenciat a la pena capital.

Aleshores comença un nou capítol, el de l'empresonament de Franz. Aquí Malick posa èmfasi en les cartes creuades del pres i la seva estimada, Fani (Valérie Pachner), igual que els pensaments íntims creuats d'ambdós, en una alternança de veus en off. Potser és la part més fluixa del film però, en canvi, ens deixa moments sublimes com els petits gestos d'afecte de comptades persones envers la família

de Franz constantment ultratjada per la col·lectivitat.

Aquest purgatori s'acaba amb la seva sentència condemnatòria i la seva execució, reflectida de forma elusiva, fora de camp. Aleshores es conclou amb una espècie d'epíleg amb la vídua i filles, amb la seva germana també, que aprenen a viure de nou sense Franz immersos en l'hàbitat rural.

Ens trobem davant d'una realització sumptuosa, d'una excepcionalitat fora de mida. Rodat amb una espècie de gran angular que dona gran profunditat de camp, amb uns resultats prodigiosos per la riquesa i variabilitat de preses realitzades, especialment tot el que fa referència al món ramader i domèstic de la granja i la vall verda.

Una concepció estètica i formal grandiloqüent i afectada que subjuga la vista i els sentits, però que afronta el risc de l'hostilitat davant de tanta explicidesa subratllada. El procés contra la desobediència i el pacifisme és tractat com una experiència religiosa per Malick. Potser la història del sacrifici d'un innocent i el seu martirologi demanaria un cert ascetisme formal, com ens tenen acostumats grans místics del cinema com Bresson o Dreyer. Ara, personalment, haig de reconèixer que, malgrat els excessos, el film resulta una experiència tan trasbalsadora com enriquidora.

Un text final preciós de George Eliot sobre l'ètica i la consciència pròpia enfront de la incomprensió i el rebuig dels altres emmarca aquest monumental film de passió i mort d'una ànima bona.

OFERTA CULTURAL

V. Bigas / T. Terradas

Marc Parrot instal·la el seu 'Refugi' a Torelló

'Refugi', amb Marc Parrot.

Plaça de la Vila de Torelló. Dissabte, 29 de febrer, 18 i 21h. Marc Parrot presenta un espectacle íntim amb una xifra reduïda d'espectadors al seu voltant a l'interior de la carpa de nou metres de diàmetre del circ Los Galindos, que són els responsables escènics de l'espectacle. El músic establert a Sant Quirze de Safaja actua en companyia de Lluís Cartes i Dani Ferrer.

Ulises, al Teatre de la Garriga

'El viaje de Ulises', de Gorakada Teatro. Teatre de la Garriga-El Patronat. Diumenge 1 de març, 17.30h.

La companyia basca representa aquest espectacle multipremiat, en què explica el viatge i les peripècies d'Ulises, l'heroi grec que va desafiar les divinitats per forjar el seu propi destí. Entre altres, ha rebut el Premi Feten al Millor Espectacle 2019.

'La Traviata' a L'Atlàntida

'La Traviata' de Giuseppe Verdi. Orquestra Simfònica del Vallès i Amics de l'Òpera de Sabadell. L'Atlàntida, Vic. Diumenge 1 de març, 18h.

Els Amics de l'Òpera de Sabadell i l'Orquestra Simfònica del Vallès presenten l'obra més reconeguda de Giuseppe Verdi, basada en una història d'amor d'Alexandre Dumas.

CINECLUB

CINECLUB VIC
3 de març, 21.30h
Cinema Vigatà

'O que arde'

Espanya-França-Luxemburg, 2019. Dir.: Oliver Laxe.

Amador surt de la presó després d'haver estat tancat per provocar un incendi i es disposa a tornar a la seva terra, un poble perdut a les profundes muntanyes de Galícia. Allà l'espera la seva mare. La seva vida transcorre al ritme pausat de la naturalesa però tot això s'acaba quan un violent foc arrasa la zona.

AC GRANOLLERS
28 de febrer i 1 de març, 19h
Cinema Edison
VO subtítulada

'Vida oculta'

EUA, 2019. Dir.: Terrence Malick.

Basada en fets reals, és la història d'un heroi anònim, Franz Jägerstätter, camperol feliçment casat a Àustria que es va negar a lluitar a favor del Tercer Reich a la Segona Guerra Mundial. L'amor incondicional i la seva gran fe es convertiran en els seus principals aliats per afrontar les greus repercussions que provocarà la seva decisió.

ALTER CINEMA
5 de març, 21h
Cinema El Casal, Torelló
VO subtítulada

'Colette'

Regne Unit, 2018. Dir.: Wash Westmoreland.

Drama biogràfic sobre la història de Sidonie-Gabrielle Colette, autora de les polèmiques novel·les que van causar un gran rebombori al París dels anys 20, *Claudine* i *Gigi*. La pel·lícula narra des de la seva infància al camp fins a la seva consagració parisenca juntament amb el seu marit, el també autor Henry Gautheir-Villas.

CINEMES

ADÚ

Espanya 2020. Dir. Salvador Calvo. Amb Luis Tosar i Anna Castillo. Drama. Un nen camerunès i la seva germana intenten arribar a Europa, fugint d'una mort assegurada. La seva història, la d'un pare i la seva filla a Àfrica, i la d'uns guàrdies civils a Melilla estan predestinades a creuar-se.

BAD BOYS FOR LIFE

EUA 2020. Dir. Bilall Fallah i Adil El Arbi. Amb Will Smith i Martin Lawrence. Comèdia policíaca. Setze anys després de la seva última missió, els detectius Lowrey i Burnett han de posar en pausa la seva crisi dels quaranta quan arriba a Miami un perillós delinqüent.

CUESTIÓN DE JUSTICIA

EUA 2019. Dir. Destin Cretton. Amb Michael B. Jordan, Brie Larson i Jamie Foxx. Drama judicial. Basada en fets reals. Un advocat acabat de llicenciar-se es fa càrrec de la defensa d'un home negre i sense recursos acusat de l'assassinat d'una noia de 18 anys malgrat que totes les proves demostraven clarament la seva innocència.

DIA DE LLUVIA EN NUEVA YORK

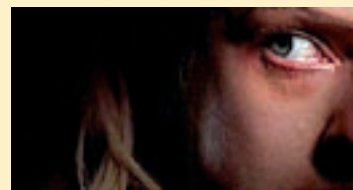
EUA 2019. Dir. Woody Allen. Amb Elle Fanning i Timothée Chalamet. Comèdia romàntica. Gatsby

vol ensenyar la Nova York que més estima a la seva nòvia Ashleigh. Però a ella li sortiran uns compromisos inesperats que tiraran per terra els seus plans i el faran retrobar-se amb Shannon. Enèsim cant d'amor d'Allen a la seva ciutat, aquesta vegada amb les voreres molles de pluja.

EL ESCÁNDALO (BOOMBSHELL)

EUA 2019. Dir. Jay Roach. Amb Charlize Theron, Margot Robbie i Nicole Kidman. Drama. Basada en fets reals. L'enfonsament d'un dels imperis mediàtics més poderosos i controvertits de les últimes dècades, Fox News, i com un grup de dones explosives que van patir el seu abús de poder van aconseguir ensorrar l'home responsable: Roger Ailes.

EL HOMBRE INVISIBLE

EUA 2019. Dir. Leigh Whannell. Amb Elisabeth Moss i Storm Reid. Terror. Cecília refà la seva vida quan sap que la seva exparella, un maltractador empedreït, ha mort. Però la seva tranquil·litat trontolla quan comença a creure que en realitat és viu.

ESPECIALES

França 2019. Dir. Olivier Nakache i Eric Toledano. Amb Vincent Cassel i Reda Kateb. Drama. Bruno i Malik són dos amics que han viscut vint anys en un món diferent: el dels nens i adolescents autistes, i formen joves perquè siguin cuidadors de casos extrems.

FANTASY ISLAND

EUA 2020. Dir. Jeff Wadlow. Amb Michael Peña i Lucy Hale. Terror. L'enigmàtic Sr. Roarke fa realitat els somnis dels privilegiats hostes que van al seu resort de luxe en una illa tropical. Però les seves fantasies es transformaran en malsons i els convidats hauran de resoldre el misteri que amaga l'illa per sortir-ne vius.

HASTA QUE LA BODA NOS SEPARE

Espanya 2020. Dir. Dani de la Orden. Amb Belén Cuesta i Àlex García. Comèdia romàntica. Maria és una noia que està a la trentena d'anys i es guanya la vida organitzant casaments. És feliç amb la seva vida sense lligams ni compromisos, però una nit té una aventura amb Carlos, el xicot de la seva amiga d'infantesa, Alexia.

Quan aquesta descobreix una tarja de Maria entre les coses de Carlos, ho interpreta com una proposta de matrimoni i diu que sí.

LA HIJA DE UN LADRÓN

Espanya 2019. Dir. Belén Funes. Amb Greta Fernández, Eduard Fernández i Àlex Monner. Drama. La Sara ha estat sola tota la vida. Té 22 anys i un nadó, i el seu desig és formar una família normal al costat del seu germà petit i el pare del nen. El seu pare, el Manuel, després d'anys d'absència i en sortir de la presó, decideix reaparèixer en les seves vides. La Sara sap que ell és el principal obstacle en els seus plans i pren una decisió difícil: allunyar-lo d'ella i del seu germà.

LA LLAMADA DE LO SALVAJE

EUA 2020. Dir. Chris Sanders. Amb Harrison Ford i Dan Stevens. Aventures. Buck és un gos que es veu obligat a canviar d'estil de vida, quan el seu amo deixa Califòrnia per anar-se'n a Alaska, durant la Febre de l'Or. Buck viurà una experiència que el convertirà en el seu propi amo. Basada en la novel·la de Jack London publicada el 1903.

MONOS

Colòmbia 2019. Dir. Alejandro Landes. Amb Julianne Nicholson i Moises Arias. Drama. El que sembla un campament

d'estiu, és, en realitat, l'amagatall d'un grup de nens guerrillers que, sota la mirada atenta d'un sergent paramilitar, vigilen una doctora que tenen segrestada. Quan la missió comença a donar símptomes de fracàs, la confiança entre ells començarà a trontollar.

PARÁSITOS

Corea del Sud 2019. Dir. Bong Joon Ho. Amb Song Kang Ho, Choi Woo Shik i Lee Seon Gyun. Comèdia. Tant Gi Taek, com la seva família, està sense feina. Quan el seu fill gran, Gi Woo, comença a donar classes particulars a casa de Park, les dues famílies, que tenen molt en comú tot i pertànyer a dos mons totalment diferents, comencen una interrelació de resultats imprevisibles.

SONIC, LA PELÍCULA

EUA 2020. Dir. Jeff Fowler. Animació. Sonic i el seu nou amic Tom Wachowski ajunten les seves forces per evitar que el malvat Dr. Robotnik faci servir els poders del petit eriçó per dominar el món.

THE GENTLEMEN

EUA 2020. Dir. Guy Ritchie. Amb Matthew McConaughey i Charlie Hunnam. Thriller. Un 'capo' de la droga amb un marcat estil britànic intenta vendre el seu imperi a una dinastia de multimilionaris procedents d'Oklahoma.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	La hija de un ladrón	-	22.00	18.00 i 22.00	-
MANLLEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	-
Casal de Gràcia	Días de lluvia en Nueva York	-	-	19.00	-
TORELLÓ		Dijous			
El Casal	Colette	21.00			
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	El escándalo	-	19.30	19.30	21.30
	Hasta que la boda nos separe	-	22.00	17.15	-
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dilluns	Dimarts
Vigatà	Especiales	18.05, 20.10 i 22.15	15.45, 18.05, 20.10 i 22.15	19.15 i 21.50	19.00 i 21.50
	Parásitos	17.55 i 22.20	17.55 i 22.20	19.10	19.10
	Monos	20.15	16.05 i 20.15	22.00	-
	O que arde	-	-	-	21.30 Cineclub
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	De dilluns a dijous	
Sucre	1917	20.40	18.30 i 20.40	19.15	
	Adú	17.50, 20.05 i 22.30	17.50, 20.05 i 22.30	21.40	
	Aves de presa	21.05	11.25 (dg.), 17.15 i 21.05	20.00	
	Bad Boys For Life	22.50	16.00 i 22.50	21.55	
	Volando juntos (català)	-	11.30	-	

El hombre invisible	18.05, 20.25 i 22.45	11.35 (dg.), 15.45, 18.05, 20.25 i 22.45	19.20 i 21.45
Fantasy Island	20.50	20.50	19.45
Hasta que la boda nos separe	18.20, 20.25 i 22.30	18.20, 20.25 i 22.30	19.30 i 22.00
Jumanji: siguiente nivel	-	11.45 (dg.) i 15.40	
La llamada de lo salvaje	18.10, 20.10 i 22.15	11.40 (ds. 20), 17.45 (dg.), 16.00, 18.10, 20.10 i 22.15	17.45 i 19.15
Las aventuras del Dr. Dolittle	18.30	11.20 (dg. i 16.30)	18.00
Manhattan sin salida	19.10 i 23.00	15.20, 19.10 i 23.00	22.00
Sonic, la película	17.20 i 18.40	11.20 (ds), 11.35 i 13.25(dg.), 15.20, 17.10 i 19.00	19.00
The Gentlemen	18.20, 20.30 i 23.00	13.10 (ds.), 11.50 (dg.), 16.10, 18.20, 20.30 i 23.00	19.10, 20.50 i 21.50
The Gentlemen (VOSE)	22.50	22.50	22.00

CARDEDEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
L'Esbarjo	1917	22.00	20.00	19.00	-
	Cachada	-	-	-	21.00

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	El plan	20.15	18.30	18.45	19.45
	Solo nos queda bailar	-	16.30	20.15	18.00
	Parásitos	18.00	22.00	16.30	21.15
	1917	21.45	20.00	-	-
	Zibila (Festa del conte)	-	-	12.00	-

GRANOLLERS		Dv. ds. i dg.	Dv. i ds. golfa. Dg. matinal	De dilluns a dijous
Ocine	Operación Panda	11.15 i 16.20		16.20
	Toy Story 4 (CINC)	16.15 només dissabte		-
	Hasta que la boda nos separe	18.00, 20.15, 22.30 i 00.40		18.00, 20.15 i 22.30
	Las aventuras del Dr. Dolittle	11.30, 16.15 i 18.15		20.00 i 22.20
	El hombre invisible	20.15 i 22.40		22.00 / 18.00 i 20.15
	Sonic: la película	11.45, 16.15, 18.15 i 20.15		16.15, 18.15 i 20.15
	Aves de presa	22.15 i 00.15		22.15
	Sonic: la película	11.15, 17.15 i 19.15		17.15 i 19.15
	1917	21.15 i 23.30		21.15
	Cuestión de justicia	11.30, 17.00, 19.45 i 22.30		17.00, 19.45 i 22.15
	La llamada de lo salvaje	11.45, 16.00 i 18.00		15.45 i 17.45
	Parásitos	20.00 i 22.30		19.45 i 22.15
	Fantasy Island	12.00, 17.00 i 21.30		17.00 i 21.30
	El hombre invisible	19.15 i 23.45		19.15
	Frozen II	11.15		-
	Manhattan sin salida	16.00		15.45
	Adú	22.30 i 00.40		-
	Parásitos	18.00		15.45
	Bad Boys For Life	20.30 i 22.40		-
	The Gentlemen. (...)	12.00, 16.00, 18.10, 20.20, 22.30 i 00.40		-
	Parásitos	11.30 i 16.00		-
	Aves de presa	18.30		18.10
	Jumanji: siguiente nivel	20.30		20.10
	Manhattan sin salida	22.45 i 00.40		22.20
	El hombre invisible (VOSE)	16.00		16.00
	El hombre invisible	11.45 i 18.15		18.15
	La llamada de lo salvaje	20.30 i 22.30		20.30 i 22.30
	El escándalo	00.30		-
	Adú	12.00, 16.00, 18.15, 20.30 i 22.45		15.45, 18.00, 20.15 i 22.30
	Especials (català)	16.00		16.00
	Especiales	12.00, 18.10 i 20.20		18.10 i 20.20
	Malasaña	22.30 i 00.30		22.30

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
Cinema Edison	Vida oculta	19.00 VOSE	18.00	18.00 VOSE	-
	El faro	22.30 VOSE	22.00	-	-
	El huevo del dinosaurio	-	-	-	20.00 VOSE

SANT CELONI		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimecres
Ocine	La llamada de lo salvaje	18.15 i 20.30	16.00, 18.00 i 20.30	16.00, 18.00 i 20.30	18.00 i 20.30
	Border (V.O.)	20.30	-	-	-
	Hasta que la boda nos separe	22.20	20.00 i 22.00	20.00 i 22.00	20.00 i 22.00
	The Gentlemen	18.10, 20.20 i 22.30	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30	18.10, 20.20 i 22.30
	Sonic: la película	18.15	18.15 i 19.15	16.15, 18.15 i 19.15	18.15
	El hombre invisible	18.15, 20.15 i 22.30	16.00, 18.15, 20.15 i 22.30	16.00, 18.15, 20.15 i 22.30	18.15, 20.15 i 22.30
	Fantasy island	22.30	22.30	22.30	22.30
	Adú	19.15 i 21.30	17.00 i 21.30	17.00 i 21.30	19.15 i 21.30
	Toy Story 4 (cat) (Cicle Cinc)	-	16.15	-	-

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2						■						
3		■							■			
4					■							
5							■					
6				■								■
7	■									■		
8								■				
9			■								■	
10						■						
11		■								■		
12					■							
13							■					

HORIZONTALS: 1. Estudi final general de les virtuts d'aquella rossa. Centre de producció de la FIAT / 2. Xopo de licor italià. Ofuscant (el del pi?) / 3. El darrer dels mohicans. Besavi americà de l'actual amo d'ETT. Miler i mig de romans, i un de propina / 4. Tasseta de terrissa que pot causar ciàtica. Sobirà menyspreu pel moviment planetari / 5. O són els grecs o encara més vells. A sota hi té en Malcolm escrivint / 6. Vis cargolat no, recargolat. Asiàtic però no tant / 7. Ens mira als ulls però no ens diu mai cap floreta. Entre vies / 8. Estovat com un de la Selva. Un desordre com una mala cosa / 9. Ruc escuat. Illenc però molt relacionat amb el peninsular. És massa, aquesta / 10. Incitat, aquissat. Aspror a la gola que no fa rotar ans estossegar / 11. Zero a l'esquerra. És culpa dels ancestres. Escassa tolerància / 12. Com que és de l'Àsia Menor el ianqui el troba guai. O està atabalat o és a punt de gitar / 13. Passi cinematogràfic pel control parlamentari. Segueix la doctrina de l'emanatisme.

VERTICALS: 1. Aquest peix sí que en fa, d'aspror. Quan els barons en mengen no els reconeixeries / 2. Lliure empresa. Del vegetal amb la fulla cargolada endins (com si fos no evolucionat). Encara entre vies / 3. Provisió de pa per a la conquesta de Grècia. Remugants andins que moren embriacs / 4. Insisteix, quan puja, que és italià d'Arezzo. De les esglésies unides a Roma com a col·legues / 5. El quisso grimpaire. Per trobar-ne una cal deixar passar la freda. Fi sense principi / 6. I pis sense conífera. Cavalls de cabells clars. Versió Molt Original / 7. Un cuc als budells i al gratacel. Impossibilitat d'orinar (sobretot per incúria) / 8. Terme sorgit d'un altre sense timó. Guany que genera afany / 9. Símbol en vaga. Tendència a recloure's perquè el món és Catalunya. Continua lliure / 10. Extens com l'altaveu del grup heavy del metro. Sarsaparrella en versió feréstega / 11. Invitació a una vacuna per nens (religiosa, això sí). D'ençà que és petit que balla / 12. Regió grega a punt de rebre una tracalada de pa. Tu pinta, que és una illa discreta.

SUDOKUS

AMIC

Dificultat: mitjana

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

						5	7	1
	2	5	7	4				
	8							
					6	4	3	
	7	6		3		9	8	
	5	4	9					
							6	
				5	9	2	4	
9	4	7						

Dificultat: baixa

	4		7			6	5	
7				5				
1	5	8	2				3	
						9	2	
	7			6			1	
	6	5						
	9				1	8		2
				4				5
	2	4			5		6	

SOLUCIONS

9	6	1	5	7	8	2	4	3
6	8	1	9	4	2	3	7	5
5	9	7	6	3	1	8	4	2
9	6	5	1	2	4	7	8	3
8	7	2	3	6	9	5	1	4
4	1	3	5	8	7	9	2	6
1	5	8	2	9	6	4	3	7
7	3	6	4	5	8	2	9	1
2	4	9	7	1	3	6	5	8

Dificultat: baixa

9	4	7	2	6	1	8	5	3
6	1	8	3	5	9	2	4	7
5	3	2	4	8	7	1	6	9
3	5	4	9	2	8	7	1	6
2	7	6	1	3	4	9	8	5
8	9	1	5	7	6	4	3	2
7	8	9	6	1	5	3	2	4
1	2	5	7	4	3	6	9	8
4	6	3	8	9	2	5	7	1

Dificultat: mitjana

13	S	E	S	S	I	O	■	■	S	E	S	■
12	N	I	C	E	M	A	R	E	J	A	T	■
11	L	O	■	■	A	V	I	C	■	A	T	■
10	A	T	I	A	T	R	U	T	I	J	A	■
9	R	U	L	A	R	S	U	L	A	R	■	■
8	B	L	A	N	E	N	C	■	C	A	O	■
7	O	C	U	L	I	S	T	A	■	I	E	■
6	S	V	I	■	A	S	I	A	N	I	C	■
5	A	N	T	I	C	S	■	■	V	O	L	C
4	C	I	A	T	■	O	L	I	M	P	I	C
3	S	N	E	R	E	R	■	■	M	D	I	■
2	A	M	A	R	O	■	■	■	C	E	G	A
1	R	E	P	A	S	A	D	A	■	■	I	A
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12